

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 20. december 2022

Sag BS-4241/2022-HJR
(2. afdeling)

Fagligt Fælles Forbund
som mandatar for
A
(advokat Bjørn Elling)

mod

Topdanmark Forsikring A/S
som mandatar for
X A/S
(advokat Christina Neugebauer)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 22. afdeling den 28. januar 2022 (BS-35938/2020-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Lars Hjortnæs, Kurt Rasmussen, Kristian Korfits Nielsen og Ole Hasselgaard.

Påstande

Appellanten, Fagligt Fælles Forbund som mandatar for A, har gentaget sin påstand om, at indstævnte, Topdanmark Forsikring A/S som mandatar for X A/S, skal anerkende, at As ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke ophørte som følge af afgørelsen af 27. november 2019 om erhvervsevnetab, og at der fra dette tidspunkt alene skal ske fradrag i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste med et erhvervsevnetab svarende til 25 %, subsidiært 45 %.

Topdanmark Forsikring A/S som mandatar for X A/S har påstået stadfæstelse.

Retsgrundlaget

Erstatningsansvarsloven

Erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, fastsætter følgende:

”Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ydes, indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen. Må det antages, at skadelidte vil lide et erhvervsevnetab på 15 pct. eller derover, ydes erstatning indtil det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne”

Bestemmelsen i erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 610 af 14. juni 2011. I bemærkningerne til lovforslaget er anført bl.a. (Folketingstidende 2010-11, 1. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 136, s. 1 ff. og 11):

”Almindelige bemærkninger

1. Indledning

...

Højesteret har i to domme af 18. november 2009 (Ugeskrift for Retsvæsen 2010, side 436 og 451) på grundlag af en fortolkning af erstatningsansvarslovens § 2 fastslået, at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i arbejdsskadesager, der er omfattet af både arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven, ophører fra det tidspunkt, hvor skadelidte efter arbejdsskadesikringsloven har krav på erstatning for tab af erhvervsevne i henhold til denne lovs regler om midlertidig fastsættelse af erhvervsevnetab.

Som også anført af Højesteret, jf. afsnit 2.4.2.1 nedenfor, er denne retstilstand ikke i overensstemmelse med en af forudsætningerne bag loven.

Den pågældende retstilstand kan i nogle tilfælde medføre, at en person, der kommer ud for en arbejdsskade, ikke kan kræve et lige så stort erstatningsbeløb fra den ansvarlige skadevolder, som hvis den samme skade var blevet påført den pågældende i fritiden, og erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste og tab af erhvervsevne derfor skulle udmåles alene efter reglerne i erstatningsansvarsloven.

Formålet med lovforslaget er at sikre, at der fremover ikke vil opstå tilfælde af denne karakter, hvor der sker en sådan forskelsbehandling. Hensigten er således, at en person, der af en ansvarlig skadevolder påføres en skade, der er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, i alle til-

fælde - i overensstemmelse med den oprindelige forudsætning bag loven - skal kunne kræve lige så meget i erstatning, som vedkommende i dag er berettiget til, hvis den samme skade påføres vedkommende i fritiden.

Der foreslås derfor en ændring af erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, således, at det kommer til at fremgå af bestemmelsen, at skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i begge typer af sager først ophører på det tidspunkt, hvor skadelidte har lidt et varigt erhvervsevnetab, der berettiger til erhvervsevnetaberstatning, eller – hvis skadelidte ikke lider et sådant tab – på det tidspunkt, hvor skadelidte kan begynde at arbejde igen (i væsentligt samme omfang som tidligere). Den foreslåede ændring indebærer navnlig, at en midlertidig afgørelse efter arbejdsskadesikringsloven, hvorved skadelidte på baggrund af en vurdering af den pågældendes aktuelle erhvervsevnetab får tilkendt erhvervsevnetaberstatning, fremover ikke i sig selv bevirker, at skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører.

...

2.4. Retspraksis om periodisering af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og erstatning for erhvervsevnetab

Som nævnt i afsnit 2.1 ovenfor har domstolene i en række sager taget stilling til, hvordan – og på hvilket grundlag – det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne, nærmere fastlægges, og dermed hvornår skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører, og et eventuelt krav på erstatning for varigt tab af erhvervsevne indtræder...

2.4.1. Sager alene omfattet af erstatningsansvarsloven

For så vidt angår sager, der alene er omfattet af erstatningsansvarsloven, har Højesteret i dom af 11. marts 2008 (Ugeskrift for Retsvæsen 2008, side 1386) fastslået, at ordlyden af erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, indebærer, at det ikke i sig selv er tilstrækkeligt for at bringe forpligtelsen til at betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ophør, at skadelidte må antages at lide et varigt erhvervsevnetab, der berettiger til erstatning herfor (det vil sige et erhvervsevnetab på mindst 15 pct.). Det er tillige en forudsætning, at det er muligt – bl.a. under inddragelse af de hensyn, der er nævnt i lovens § 5, stk. 2 – at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne. Der skal således foreligge et forsvarligt grundlag for det konkrete skøn, også når skønnet er midlertidigt, fordi den skadelidtes erhvervsmæssige situation ikke er afklaret.

Højesteret har endvidere i dommen – og dette er gentaget i Højesterets dom af 27. august 2008 (Ugeskrift for Retsvæsen 2008, side 2601) – fastslået, at det følger af erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, § 5, stk. 2, § 10,

stk. 1, og § 16, stk. 1, at en skadevolder eller dennes forsikringsselskab, der er af den opfattelse, at der er skabt et grundlag for – eventuelt midlertidigt – at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevnetab og derfor ikke længere mener sig forpligtet til at betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, enten selv må udøve et rimeligt skøn og udbetale erstatning for erhvervsevnetab i forhold hertil eller anmode Arbejdsskade styrelsen om en udtalelse om erhvervsevnetabsprocenten. Højesteret udtalte i den forbindelse, at forpligtelsen til at udbetale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste vedvarer, indtil Arbejdsskadestyrelsens udtalelse foreligger, medmindre skadevolder eller forsikringsselskabet forinden på forsvarligt grundlag har foretaget et rimeligt skøn over erhvervsevnetabet og udbetalt erstatning for erhvervsevnetabet i forhold hertil.

2.4.2. Sager, hvor der træffes afgørelse om erhvervsevnetabet efter arbejdsskadesikringsloven

2.4.2.1. Højesteret har i dom af 6. oktober 2008 (Ugeskrift for Retsvæsen 2009, side 138) taget stilling til skæringstidspunktet mellem erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og erstatning for tab af erhvervsevne, når der efter arbejdsskadesikringsloven er truffet en endelig afgørelse om erhvervsevnetabet.

Højesteret har i dommen fastslået, at erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., efter sin ordlyd og bestemmelsens forarbejder må forstås således, at der skal være sammenfald mellem det tidspunkt, hvor retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører, og det tidspunkt, hvor retten til erstatning for erhvervsevnetab indtræder, således at der ved erstatningsdækningen hverken opstår »overlapping« eller »huller« mellem de to erstatningsposter. Herefter fastsatte Højesteret skæringstidspunktet mellem skadelidtes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og den pågældendes erstatning for erhvervsevnetab til den 1. februar 2005, hvilket var den dato, som Arbejdsskadestyrelsen ved afgørelse af 29. juni 2005 havde fastsat som virkningstidspunktet for tilkendelsen af erhvervsevnetaberstatning efter arbejdsskadesikringsloven. Ved afgørelsen har Højesteret således fastslået, at dette virkningstidspunkt – og ikke afgørelsestidspunktet eller tidspunktet for den faktiske udbetaling af erhvervsevnetaberstatning efter arbejdsskadesikringsloven – udgør det relevante skæringstidspunkt mellem de to erstatningsposter.

Som nævnt i afsnit 1 ovenfor har Højesteret endvidere ved to domme af 18. november 2009 fastlagt fortolkningen af erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., med hensyn til tidspunktet for overgangen fra erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til erstatning for erhvervsevnetab, når Arbejdsskadestyrelsen har truffet en *midlertidig* afgørelse om erhvervsevnetabet efter arbejdsskadesikringsloven.

I begge sager har Højesterets flertal fastslået, at også en midlertidig afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen om, at der tilkommer skadelidte erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringsloven, indebærer, at skadelidte efter afgørelsens virkningstidspunkt ikke længere har ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Flertallet anførte bl.a., at erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., bygger på en forudsætning om, at (også) en midlertidig afgørelse om erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven træffes på grundlag af en vurdering af den skønnede *varige* indtægtsnedgang for skadelidte. Flertallet fandt det ikke afgørende for fortolkningen af bestemmelsen, at denne forudsætning har vist sig ikke at være rigtig, jf. herved Højesterets domme af 10. januar og 9. oktober 2002 (Ugeskrift for Retsvæsen 2002, side 730 og 2003, side 47) hvor Højesteret fastslog, at erhvervsevnetabet i midlertidige afgørelser efter arbejdsskadesikringsloven skal fastsættes ud fra, hvad dette tab *aktuelt* er, jf. herved afsnit 2.2 ovenfor. Flertallet bemærkede herved, at formålet med samordningen mellem erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og erstatning for erhvervsevnetab – nemlig at sikre, at der ved erstatningsdækningen hverken opstår »overlapping« eller »huller« mellem de to erstatningsposter – ikke ville kunne opnås, hvis midlertidige afgørelser om erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven ikke bevirkede, at krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører.

...

3. Justitsministeriets overvejelser

3.1. Skæringstidspunktet mellem krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og krav på erstatning for erhvervsevnetab

Efter afsigelsen af de domme, der er omtalt i afsnit 2.4.1 og 2.4.2 ovenfor, er retstilstanden i dag den, at skæringstidspunktet mellem erstatningsposterne tabt arbejdsfortjeneste og erhvervsevnetab i sager, der er omfattet af både arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven ikke fastlægges ud fra samme principper som i sager, der alene er omfattet af erstatningsansvarsloven.

I sager omfattet af begge love er retstilstanden som fastlagt af Højesteret således den, at skadelidtes krav på (yderligere) erstatning for tabt arbejdsfortjeneste bliver afskåret allerede ved en midlertidig afgørelse efter arbejdsskadesikringsloven, selv om en sådan afgørelse ikke indeholder noget skøn over det *varige* erhvervsevnetab.

Denne retstilstand indebærer, at erstatningen i sådanne arbejdsskadesager ikke nødvendigvis kompenserer skadelidte fuldt ud for det ind-

tægtstab, der er påført skadelidte i perioden, indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen (i væsentligt samme omfang som tidligere), eller indtil det tidspunkt, hvor skadelidtes varige erhvervsevnetab er indtrådt...

Efter Justitsministeriets opfattelse er det væsentligt at sikre, at skadelidte i sager, der også er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, fremover – i overensstemmelse med den oprindelige forudsætning bag affattelsen af erstatningsansvarslovens § 2 – fuldt ud kompenseres for det indtægtstab, som den pågældende lider i perioden frem til, at den pågældende enten kan begynde at arbejde igen (i væsentligt samme omfang som tidligere) eller – i de tilfælde hvor skaden medfører et varigt erhvervsevnetab – frem til det tidspunkt, hvor det varige erhvervsevnetab indtræder.

Justitsministeriet finder derfor, at erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, bør ændres, således at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i de omhandlede tilfælde gælder i samme omfang som i andre sager, hvor der er en ansvarlig skadevolder. Det bør således ikke gøre nogen forskel med hensyn til muligheden for at kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste af den ansvarlige skadevolder, om skaden er forvoldt i forbindelse med udførelsen af den pågældendes arbejde eller i fritiden. I begge situationer bør det tidspunkt, fra hvilket skadelidte ikke længere har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, fastlægges ud fra samme objektive kriterier, nemlig om skadelidte er blevet i stand til at arbejde igen (i væsentligt samme omfang som tidligere), eller om skadelidte har lidt et *varigt* erhvervsevnetab på 15 pct. eller mere. Midlertidige afgørelser efter arbejdsskadesikringsloven, hvorved skadelidte på baggrund af en vurdering af den pågældendes *aktuelle* erhvervsevnetab får tilkendt erhvervsevnetaberstatning, bør således fremover ikke i sig selv bevirke, at skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

...

Til nr. 1 (§ 2, stk. 1)

...

Den foreslåede ændring indebærer navnlig, at midlertidige afgørelser efter arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 3, ikke i sig selv kan afskære retten til fortsat erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Det er som hidtil formålet med bestemmelsen, at der ved erstatningsdækningen ikke opstår »huller« mellem erstatningsposterne tabt arbejdsfortjeneste og tab af erhvervsevne. F.eks. kan skadevolder eller dennes forsikringsselskab - på samme måde som efter gældende ret - ikke stoppe en udbetaling af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste under henvisning til, at Arbejdsskadestyrelsens vurdering af skadelidtes erhvervsevnetab i form af en udtalelse efter erstatningsansvarslovens § 10 eller en afgørelse i henhold til arbejdsskadesikringslovens §§ 17 og 17 a afventes. Skadevolder eller dennes forsikringsselskab kan derimod alene stoppe udbetalingen af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, hvis og når der foreligger det fornødne grundlag for at fastslå, at skæringstidspunktet efter § 2, stk. 1, er indtrådt, jf. nærmere herom straks nedenfor.

...

Retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste (nettotabet) bortfalder således alene, hvis og når der er grundlag for at fastslå - efter omstændighederne retrospektivt - at skadelidte har lidt et varigt erhvervsevnetab på 15 pct. eller mere med den virkning, at skadelidte i stedet for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er berettiget til erstatning for sit erhvervsevnetab fra det tidspunkt, hvor dette er indtrådt."

Der blev under Folketingets behandling rejst en række spørgsmål navnlig om, i hvilket omfang skadelidtes retsstilling i nogle tilfælde kunne blive forringet med det samlede lovforslag, der også indeholdt regler om bl.a. udvidet ret for skadevolder til tilbagebetaling og modregning. Den daværende justitsminister fremsatte i lyset heraf nogle ændringsforslag, som Folketinget vedtog. Heriblandt indgik et ændringsforslag, der førte til den nuværende formulering af erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt. I bemærkningerne til dette ændringsforslag er anført bl.a. (Folketingstidende 2010-11, 1. samling, tillæg B, betænkning af 19. maj 2011 over lovforslag nr. L 136, s. 2):

"Ændringsforslaget vedrører formuleringen af § 2, stk. 1, 2. pkt., i erstatningsansvarsloven og har til formål at tydeliggøre, at der med lovforslaget i forhold til den gældende retstilstand ikke vil ske nogen afkortning af den periode, hvor skadelidte har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Den foreslåede ændring har således - i samspil med den foreslåede ændring af § 2, stk. 2, i erstatningsansvarsloven - alene til formål at sikre, at midlertidige afgørelser efter arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 3, ikke kan afskære retten til fortsat tabt arbejdsfortjeneste.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 1 (erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1) i det fremsatte lovforslag."

Arbejdsskadesikringsloven

Arbejdsskadesikringslovens § 17 a regulerer fastsættelsen af erstatning for tab af erhvervsevne for personer, som efter en arbejdsskade er visiteret til fleksjob eller er i fleksjob. I bestemmelsen er fastsat følgende:

”Tabet af erhvervsevne for personer, der efter en arbejdsskade er visiteret til fleksjob eller er i fleksjob, fastsættes på grundlag af forskellen mellem indtjeningen før arbejdsskaden og ledighedsydelsen eller indtjeningen i fleksjobbet.

Stk. 2. Indtjeningen før arbejdsskaden udgør det beløb, som tilskadekomne kunne have tjent på afgørelsestidspunktet, hvis arbejdsskaden ikke var indtrådt.

Stk. 3. Indtjeningen i fleksjobbet, jf. stk. 1, udgør summen af lønnen fra arbejdsgiveren og tilskuddet fra kommunen.

Stk. 4. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring træffer midlertidig afgørelse efter stk. 1, når tilskadekomne modtager ledighedsydelse, eller når der ikke er bevilget permanent fleksjob. For personer, der er i fleksjob, kan Arbejdsmarkedets Erhvervssikring uanset 1. pkt. efter anmodning fra tilskadekomne træffe endelig afgørelse efter stk.1, når Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderer, at de erhvervsmæssige forhold er tilstrækkeligt afklarede.”

Bestemmelsen i § 17 a, stk. 4, blev nyaffattet ved lov nr. 1380 af 23. december 2012, § 9, nr. 2, på baggrund af lovforslag nr. L 53 af 1. november 2012. Lovændringen indebar, at der efter § 17 a, stk. 4, blev indført mulighed for at træffe afgørelser, hvor der for personer i fleksjob samtidig bliver fastsat en løbende erstatning for det aktuelle erhvervsevnetab og et engangsbeløb som forskud på det varige erhvervsevnetab. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, jf. Folketingstidende 2012-13, tillæg A, lovforslag nr. L 53, s. 61 f.:

”2. Lovforslagets indhold

...

2.7.1.2. Den foreslåede ordning

Reformen af fleksjob nødvendiggør en teknisk justering af den særlige regel i § 17 a i arbejdsskadesikringsloven med henblik på at bevare de principper for fastsættelse af tabet af erhvervsevne, der blev indført ved lov nr. 1388 af 21. december 2005.

§ 17 a indeholder en særlig regel om fastsættelse af erstatning for tab af erhvervsevne til personer, der efter en arbejdsskade er i fleksjob eller visiteres til fleksjob. Reglen fraviger hovedreglen i § 17, stk. 2, om vurdering af tabet af erhvervsevne til personer, der har mistet erhvervsevnen.

Ved reformen af fleksjob indføres nu midlertidige fleksjob. Det indebærer, at Arbejdsskadestyrelsen som udgangspunkt ikke træffer endelige afgørelser i de sager, hvor tilskadekomne får tilkendt et midlertidigt fleksjob. Hvis nedsættelsen af erhvervsevnen helt eller delvist med sikkerhed kan vurderes, kan Arbejdsskadestyrelsen dog træffe endelig afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne.

De midlertidige fleksjob nødvendiggør således en justering af reglen i § 17 a for at præcisere, at Arbejdsskadestyrelsen kan træffe både endelige og midlertidige afgørelser om erstatning for tab af erhvervsevne, når tilskadekomne er tilkendt et fleksjob.

..."

Af bemærkningerne til § 17 a, stk. 4, fremgår endvidere, jf. lovforslaget, s. 127 f.:

"Efter de gældende regler, anses den erhvervsmæssige situation for endeligt afklaret i forhold til erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven, når en person er tilkendt fleksjob. Det betyder, at Arbejdsskadestyrelsen skal træffe afgørelse om endelig erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven. Dette har betydning for udbetalingen af erstatningen.

Når der er truffet endelig afgørelse om erstatningen, kan erstatningen inden for reglerne af § 27 i arbejdsskadesikringsloven udbetales som et engangsbeløb (kapitalerstatning), for så vidt angår den del af erstatningen, der svarer til et tab af erhvervsevne på 50 pct.

Når der i stedet er truffet en midlertidig afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne, kan erstatningen ikke udbetales som et engangsbeløb. I stedet udbetales der en løbende erstatning til tilskadekomne.

Arbejdsskadestyrelsen træffer efter gældende regler midlertidig afgørelse vedrørende tilskadekomne, der er visiteret til fleksjob og modtager ledighedsydelse.

...

Det foreslås i forslaget til § 9, nr. 2, at der skal træffes midlertidig afgørelse både, når tilskadekomne modtager ledighedsydelse, og når der ikke er bevilget permanent fleksjob. Det betyder, at de tilskadekomne, der får bevilget midlertidige fleksjob også får en midlertidig erstatning

for tab af erhvervsevne. For så vidt angår tilskadekomne på ledighedsydelse sker der ingen ændringer.

Det foreslås tillige i forslaget til § 9, nr. 2, at Arbejdsskadestyrelsen i visse situationer fortsat kan træffe endelig afgørelse, når tilskadekomne har fået tilkendt et midlertidigt fleksjob.

Den endelige afgørelse kan træffes i de situationer, hvor Arbejdsskadestyrelsen vurderer, at de erhvervsmæssige forhold med sikkerhed medfører et tab af erhvervsevne.

For at Arbejdsskadestyrelsen kan træffe endelige afgørelser om tabet af erhvervsevne er det som hidtil en forudsætning, at Arbejdsskadestyrelsen har modtaget det fornødne vurderingsgrundlag til at kunne vurdere et sikkert varigt (endeligt) tab af erhvervsevnen på et forsvarligt grundlag.”

Folketingets Beskæftigelsesudvalg modtog under sin behandling af lovforslaget en henvendelse fra Forsikring & Pension, hvori det bl.a. blev anført, at muligheden for at anmode om en endelig afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven ikke alene burde tilkomme skadelidte, men også forsikringsselskabet. Ved spørgsmål nr. 76 bad udvalget den daværende beskæftigelsesminister om at kommentere Forsikring & Pensions henvendelse. Af ministerens besvarelse af 3. december 2012 fremgår bl.a.:

”Forsikring & Pension kritiserer, at forsikringsselskaberne ikke på samme måde som tilskadekomne får mulighed for at anmode om en endelig afgørelse om det sikre tab af erhvervsevne.

Det er tilsigtet, at det kun er tilskadekomne, der har denne mulighed. Det skyldes hensynet til tilskadekomne. Det er ikke i alle situationer i tilskadekomnes interesse at få en endelig afgørelse om den endelige erstatning for tab af erhvervsevne. Det skyldes blandt andet muligheden for at få erstatning efter erstatningsansvarsloven. Således vil en endelig afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne medføre, at udbetalingen af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarsloven ophører. Det bør derfor kun være tilskadekomne og ikke forsikringsselskabet, der kan anmode om den endelige afgørelse. Tilskadekomnes og forsikringsselskabets interesser er ikke altid sammenfaldende.”

Under behandlingen af lovforslaget bad udvalget i spørgsmål nr. 133 beskæftigelsesministeren om at kommentere en henvendelse fra LO om, i hvilke tilfælde det forventes, at Arbejdsskadestyrelsen (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring)

helt eller delvis med sikkerhed vil kunne vurdere nedsættelsen af erhvervsevnen i sager, hvor skadelidte er tilkendt midlertidigt fleksjob. Af ministerens besvarelse fremgår bl.a.:

”Det er en konkret vurdering af tilskadekomnes erhvervsevne sammenholdt med mulighederne for at opnå samme indtjening ved arbejde efter skaden, der anlægges ved vurdering af, om det er hele det påviste aktuelle tab, der er sikkert, og dermed kan gøres endeligt, eller om det alene er en del af tabet.

Når pågældende er tilkendt et fleksjob midlertidigt, kan der fastsættes et endeligt tab af erhvervsevne for den del af den nedsatte evne til at tjene penge, som ikke kan forventes genskabt senere. Såfremt Arbejdsskadestyrelsen vurderer, at det kun er en del af den nedsatte funktionssevne, der er sikker, vil styrelsen tillige træffe afgørelse om det midlertidige tab af erhvervsevne.

...

Den foreslåede regel indebærer således, at der for så vidt angår personer i fleksjob kan træffes ”delte” afgørelser. Ved delte afgørelser forstås således, at en del af tabet af erhvervsevne er sikkert og varigt, mens den resterende del af tabet er midlertidigt.”

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

A kom til skade ved en arbejdsulykke den 11. februar 2014. X A/S, som var hans arbejdsgiver, har anerkendt erstatningspligten og udbetalt bl.a. erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarsloven frem til Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 27. november 2019 om erhvervsevnetab. I afgørelsen, der er truffet efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a, er det fastsat, at A, som var blevet ansat i et fleksjob i 2018, på afgørelsestidspunktet som følge af arbejdsulykken havde et aktuelt tab af erhvervsevne på 45 %, heraf et varigt tab på 20 %. Han fik i medfør af afgørelsen udbetalt et engangsbeløb på 1.119.771 kr. som erstatning for det varige erhvervsevnetab på 20 % og en løbende ydelse på 7.407 kr. om måneden som erstatning for resten af det aktuelle erhvervsevnetab.

Sagen angår, om Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse bragte X A/S' forpligtelse til at betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarsloven til ophør.

Ophør af retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste

Efter erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., ydes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i situationer, hvor det må antages, at skadelidte vil lide et erhvervsevnetab på 15 % eller derover, indtil det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.

Som anført af landsretten er det bl.a. i Højesterets dom af 11. marts 2008 (UfR 2008.1386) fastslået, at det ikke i sig selv er tilstrækkeligt for at bringe forpligtelsen til at betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ophør under henvisning til erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., at skadelidte må antages at lide et varigt erhvervsevnetab, der berettiger til erstatning herfor, dvs. på mindst 15 % (en minimumsvurdering). Det er tillige en forudsætning, at det er muligt – bl.a. under inddragelse af de hensyn, der er nævnt i lovens § 5, stk. 2 – at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne. Der skal således foreligge et forsvarligt grundlag for det konkrete skøn, også når skønnet er midlertidigt, fordi den skadelidtes erhvervsmæssige situation ikke er afklaret.

Formuleringen af erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., blev ændret i 2011, hvor bestemmelsen fik sin nuværende ordlyd. Det er anført i lovforarbejderne, at denne lovændring alene indebærer, at midlertidige afgørelser efter arbejdsskadesikringsloven, hvorved skadelidte på baggrund af en vurdering af den pågældendes *aktuelle* erhvervsevnetab får tilkendt erhvervsevnetabserstatning, ikke i sig selv bevirker, at skadelidtes ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarsloven ophører, jf. Folketingstidende 2010-11, 1. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 136, s. 1 ff. og 11, og tillæg B, betænkning af 19. maj 2011 over lovforslaget, s. 2.

Højesteret finder herefter, at erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., også efter ændringen af bestemmelsen i 2011 indebærer, at forpligtelsen til at udbetale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophører, hvis Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring på et forsvarligt grundlag har foretaget et midlertidigt eller endeligt skøn over det *fremtidige (varige)* erhvervsevnetab, hvorefter skadelidte har ret til erstatning herfor, jf. ovennævnte højesteretsdom.

Endvidere finder Højesteret, at dette også gælder i tilfælde, hvor Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring efter arbejdsskadesikringslovens § 17 a træffer en "delt" afgørelse, der giver erstatning for både et aktuelt og et varigt tab af erhvervsevne.

Den konkrete sag

I Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikrings afgørelse af 27. november 2019, der er truffet ca. fem et halvt år efter arbejdsulykken, er der som anført af landsretten oplysninger om As helbredsmæssige forhold samt om, at han var arbejdsprøvet, og at han havde været ansat i et fleksjob siden august 2018. Det fremgår af

afgørelsen, at hans aktuelle erhvervsevnetab blev vurderet til 45 %, og at der var grundlag for at skønne et sikkert, varigt tab af erhvervsevne på 20 %.

Højesteret finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af, at der på tidspunktet for afgørelsen var det fornødne forsvarlige grundlag for at skønne over As varige erhvervsevnetab. Der er heller ikke grundlag for at tilsidesætte vurderingen af størrelsen af dette tab.

Det tiltrædes herefter, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse om et varigt erhvervsevnetab på 20 % bragte forpligtelsen til at betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ophør den 27. november 2019, der var virkningstidspunktet for afgørelsen.

Højesteret stadfæster derfor dommen, hvorved X A/S er frifundet.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Fagligt Fælles Forbund som mandatar for A betale 40.000 kr. til Topdanmark Forsikring A/S som mandatar for X A/S.

Sagsomkostningsbeløbene skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.